

Brusel 2. července 2026
(OR. en)

11490/26

Interinstitucionální spis:
2026/0178 (NLE)

ENV 902
PECHE 281

NÁVRH

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Datum přijetí:	2. července 2026
Příjemce:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generální tajemnice Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	COM(2026) 333 final
Předmět:	Návrh ROZHODNUTÍ RADY o postoji, který má být zaujat jménem Evropské unie k záležitostem spadajícím do její pravomoci na příštích třech zasedáních Mezinárodní velrybářské komise včetně souvisejících jednání mezi těmito zasedáními

Delegace naleznou v příloze dokument COM(2026) 333 final.

Příloha: COM(2026) 333 final

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 2.7.2026
COM(2026) 333 final

2026/0178 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTÍ RADY

o postoji, který má být zaujat jménem Evropské unie k záležitostem spadajícím do její pravomoci na příštích třech zasedáních Mezinárodní velrybářské komise včetně souvisejících jednání mezi těmito zasedáními

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. PŘEDMĚT NÁVRHU

Tento návrh se týká rozhodnutí o postoji, který má být zaujat jménem Unie na příštích třech zasedáních Mezinárodní velrybářské komise (IWC) konaných v rámci Mezinárodní úmluvy o regulaci velrybářství (ICRW)¹ v letech 2026, 2028 a 2030, včetně jednání a opatření mezi jednotlivými zasedáními v souvislosti s předpokládaným přijetím 1) změn harmonogramu ICRW a 2) usnesení a rozhodnutí IWC.

2. SOUVISLOSTI NÁVRHU

2.1. Mezinárodní úmluva o regulaci velrybářství (ICRW)

Účelem Mezinárodní úmluvy o regulaci velrybářství (ICRW) (dále také jen „úmluva“) je zajišťovat ochranu a udržitelné řízení populací velryb na globální úrovni. Úmluva vstoupila v platnost dne 10. prosince 1948.

Součástí ICRW je právně závazný „harmonogram“², v němž jsou označeny chráněné a nechráněné druhy a vody, ve kterých je lov povolen a ve kterých je lov zakázán (včetně chráněných oblastí), a v němž se stanoví kvóty pro komerční lov velryb a lov velryb za účelem obživy. ICRW rovněž reguluje lov velryb pro účely vědeckého výzkumu. V této souvislosti harmonogram požaduje, aby vlády smluvních stran předložily návrhy vědeckých povolení vědeckému výboru k přezkoumání předtím, než budou tato povolení vydána. Povolení vydávají jednotlivé země.

V kontextu ICRW a v celém tomto návrhu se jakýmkoliv odkazem na „velryby“ rozumí odkaz na druhy uvedené v části I harmonogramu ICRW (všichni koticovci a vorvaň³). Všichni ostatní zástupci skupiny ozubených, včetně delfinů, sviňuch a dalších ozubených, jako jsou kulohlavec černý a kulohlavec Sieboldův, nespádají do působnosti harmonogramu.

Naproti tomu použití výrazu „kytovci“ v tomto návrhu je záměrné, aby se poukazovalo na celý řád kytovců⁴, včetně malých kytovců (delfinů, sviňuch a dalších ozubených), a to jak z důvodu sladění s širším rozsahem ochrany práva Unie, tak kvůli zohlednění skutečnosti, že pomocné orgány, fondy a další iniciativy IWC se zabývají otázkami ochrany a řízení populací, které se týkají všech kytovců.

Kromě toho se používání pojmu „lov velryb“ v tomto návrhu řídí právem Unie, konkrétně směrnici o ochraně přírodních stanovišť⁵, neboť zahrnuje úmyslné vyrušování, odchyt nebo usmrcování kytovců.

Členství v ICRW je omezeno na vlády, a proto má Evropská unie (EU) pouze status pozorovatele⁶. Stranami úmluvy je v současnosti 24 členských států EU⁷.

---

¹ <https://archive.iwc.int/?r=3607>.

² <https://archive.iwc.int/?r=3606>.

³ Vorvaň patří do skupiny ozubených. Dalšími zástupci ozubených jsou ostronosí vorvaňovci, tuponosí vorvaňovci, kosatka dravá a kulohlavci. Viz harmonogram ICRW, část I. „Výklad“.

⁴ Řád kytovců zahrnuje všechny velryby, delfíny a sviňuchy a dělí se na dva již zmíněné podřády: koticovce a ozubené. Tyto podřády dohromady zahrnují více než 90 existujících druhů, které se vyskytují v oceánech po celém světě.

⁵ Úř. věst. L 206, 22.7.1992, s. 7.

2.2. Mezinárodní velrybářská komise (IWC)

Orgánem, který řídí provádění ICRW, je IWC, která se schází každé dva roky. Podle čl. III odst.1 ICRW se IWC skládá z jednoho člena vlády každé smluvní strany a každý člen má jeden hlas. IWC vykonává své hlavní úkoly v oblasti udržitelného řízení a ochrany populací velryb tím, že v reakci na žádosti vlád smluvních stran provádí změny harmonogramu ICRW. Změny musí být přijaty tříčtvrtinovou většinou hlasů členů IWC (čl. III odst. 2 ve spojení s článkem V ICRW). Podle čl. III odst. 2 ICRW se ostatní rozhodnutí IWC přijímají prostou většinou hlasů členů IWC.

2.3. Zamýšlený akt IWC

Navrhované rozhodnutí Rady se týká následujících kategorií aktů, které má IWC přijmout na svých příštích třech zasedáních konaných každé dva roky (která se mají konat v letech 2026, 2028 a 2030) a na jednáních mezi zasedáními (dále jen „zamýšlené akty“):

1. **změny harmonogramu ICRW**, které jsou pro vlády smluvních stran právně závazné do devadesáti dnů od oznámení sekretariátem IWC⁸, jako je zachování nebo prodloužení moratoria na komerční lov velryb, vytvoření nebo úprava chráněných území pro velryby a stanovení opatření pro naturální velrybářství původních domorodých obyvatel;
2. **usnesení, doporučení a rozhodnutí IWC**, například o přijetí opatření týkajících se ochrany a životních podmínek kytovců, dodržování, vynucování a provádění ustanovení harmonogramu, akreditaci pozorovatelů, zapojení občanské společnosti a reformách řízení.

3. POSTOJ, KTERÝ MÁ BÝT ZAUJAT JMÉNEM UNIE

3.1. Obsah a odůvodnění navrhovaného postoje, který má být zaujat jménem Unie.

3.1.1. *Komerční lov velryb, lov kytovců malého rozsahu při pobřeží a kritéria pro udělování vědeckých povolení*

IWC reguluje komerční lov velryb. V roce 1982 rozhodla o zavedení moratoria na komerční lov velryb platného od roku 1986 pro všechny druhy a populace velryb⁹.

Unie by měla podpořit zachování a úplné provádění moratoria na komerční lov velryb. Moratorium hraje již téměř čtyři desetiletí zásadní roli při ochraně populací velryb. Velrybám poskytlo zásadní ochranu a některým populacím pomohlo se zotavit. Další jsou

---

⁶ Změna ICRW, která by umožnila EU stát se členem, by vyžadovala ratifikaci protokolu všemi vládami smluvních stran IWC. V roce 1992 přijala Komise návrh na jednání o přistoupení EU k úmluvě, ale Rada na něj nijak nenavázala (návrh rozhodnutí Rady, kterým se Komise pověřuje sjednáním protokolu jménem Společenství, kterým se mění Mezinárodní úmluva o regulaci velrybářství, Washington, 2. prosince 1946, KOM(92) 316).

⁷ Belgie, Bulharsko, Česko, Dánsko, Estonsko, Finsko, Francie, Chorvatsko, Irsko, Itálie, Kypr, Litva, Lucembursko, Maďarsko, Německo, Nizozemsko, Polsko, Portugalsko, Rakousko, Rumunsko, Slovensko, Slovinsko, Španělsko a Švédsko.

⁸ Čl. I odst. 1 ve spojení s čl. V odst. 3 ICRW.

⁹ Viz harmonogram ICRW, odst. 10 písm. d) (kterým se stanoví moratorium na lov, zabíjení nebo zpracování velryb, s výjimkou plejtváků malých, s použitím továrních lodí nebo velrybolovek k nim příslušejících) a odst. 10 písm. e) (kterým se stanoví nulové kvóty pro lov u všech populací počínaje sezónou 1986 v pobřežních oblastech a sezónou 1986 na volném moři).

stále kriticky zmenšené, mimo jiné i kvůli stále většímu množství nových ohrožení velryb, k nimž patří zaplétání se do rybářských sítí, srážky s loděmi, znečištění (například podvodní hluk a plasty) a zhoršování stavu stanovišť. Pro obnovu těchto populací je proto zásadní chránit je i v budoucnu před dalším tlakem v podobě komerčního lovu.

Kromě toho by Unie měla trvat na přísném dodržování nového postupu řízení (Revised Management Procedure – RMP) IWC, který doporučil vědecký výbor IWC jako klíč k tomu, aby se zamezilo stanovování nepřiměřených kvót. Ačkoli Island, Norsko a Japonsko, které stanovují své kvóty pro lov nezávisle, tvrdí, že jejich metody odhadu udržitelných kvót pro lov velryb jsou v souladu s metodami vypracovanými IWC, je třeba poznamenat, že žádná z jejich kvót pro lov nebyla stanovena ani schválena v rámci RMP IWC, který je opatrnější¹⁰.

Účinné vnitrostátní nástroje by měly zajistit, aby byly povinnosti uvedené v moratoriu skutečně dodržovány. Unie by proto měla rovněž podporovat a prosazovat přijetí doplňkových opatření pro dodržování smluvními stranami, včetně:

- státní přístavní inspekce: odmítnutí vstupu, vykládky, doplňování paliva nebo jiných služeb jakémukoli plavidlu, které se zabývá komerčním lovem velryb a nemá povolení IWC,
- vnitrostátních zákazů: vnitrostátních právních předpisů, které zakazují hospodářským subjektům spadajícím pod jurisdikci členského státu účastnit se komerčního lovu velryb, podporovat jej nebo jej financovat v rozporu s moratoriem.

Zastánci lovu velryb často zdůrazňují, že moratorium na komerční lov velryb způsobilo nepřiměřené potíže některým místním pobřežním komunitám, které jsou na lovu velryb závislé kvůli získávání potravin a z kulturních důvodů. Tento argument byl základem dřívějších snah Japonska přesvědčit IWC, aby uznala lov kytovců malého rozsahu při pobřeží¹¹, což by fakticky umožnilo částečné zrušení moratoria. S tím souvisí i návrhy, které lov velryb považují za nezbytný pro potravinové a výživové zabezpečení a které prosazují, aby IWC uznala velryby jako udržitelný zdroj potravy.

EU by měla podpořit názor, že ochranná opatření, včetně moratoria, neohrožují potravinové zabezpečení, ale naopak zajišťují dlouhodobou udržitelnost mořských ekosystémů. Otázkami potravinového zabezpečení se navíc již zabývá Organizace OSN pro výživu a zemědělství a uznání velryb jako zdroje potravy v rámci IWC by výrazně změnilo mandát této organizace. Je zásadní, aby se IWC nadále zaměřovala na řízení populací velryb způsobem, který podporuje zdraví a udržitelnost ekosystémů, a nikoli na podporu komerčního lovu velryb pod záminkou potravinového zabezpečení.

V této souvislosti by se měla Unie postavit proti návrhům na zavedení nových kategorií lovu velryb a podpořit závěr Mezinárodního soudního dvora z jeho rozsudku ze dne 31. března 2014 o lovu velryb v Antarktidě¹², že úmluva rozděluje lov velryb do tří kategorií: komerční

---

¹⁰ Například v únoru 2025 předsednictvo IWC konstatovalo, že vědecký výbor IWC nesouhlasí s příslušnými tvrzeními Japonska. Zpráva ze zasedání předsednictva IWC, 6. února 2025, <https://archive.iwc.int/?r=22535>.

¹¹ Lov kytovců malého rozsahu při pobřeží je druh lovu velryb, při němž se používají malé lodě a v rámci jednodenních výprav se ve vnitrostátních vodách loví velryby (např. plejtvák malý a další malé druhy velryb) pro komerční účely.

¹² Whaling in the Antarctic (Australia v. Japan: New Zealand intervening) (Lov velryb v Antarktidě (Austrálie v. Japonsko: za přítomnosti Nového Zélandu)), rozsudek, Sbírka rozhodnutí Mezinárodního soudního

lov velryb a naturální velrybářství původních domorodých obyvatel (ASW) (tyto dvě kategorie jsou uvedeny v harmonogramu) a lov velryb na základě zvláštního povolení podle článku VIII. Tím se zamezí mezerám v zákazu komerčního lovu velryb.

Pokud jde o lov velryb na základě zvláštního povolení nebo lov velryb pro vědecké účely, Unie by měla nadále trvat na tom, že článkem VIII, jenž umožňuje lov velryb na základě zvláštního povolení, nelze odůvodnit lov velryb, který je primárně komerční. Zneužití tohoto článku odporuje smyslu moratoria a vůli IWC vyjádřené v různých usneseních.

Aby Unie považovala návrhy lovu velryb na základě zvláštního povolení za oprávněné podle článku VIII, musí tyto návrhy splňovat kritéria stanovená Mezinárodním soudním dvorem. Znamená to, že musí být v naprostém souladu s usnesením 2014-5 o lovu velryb na základě zvláštního povolení¹³, v němž se stanoví, že pro vydání zvláštního povolení musí být splněny dvě kumulativní podmínky, a to, že odběr vzorků vyžadující usmrcení je prováděn v rámci „vědeckého výzkumu“ a že je určen pouze „pro účely tohoto výzkumu“.

Prakticky vzato se tedy vědecký výbor přesvědčí, že smluvní strana, jež hodlá zvláštní povolení vydat, i) prokázala, že očekávaný výstup projektu lze odůvodnit jako vědecký výzkum; ii) pečlivě zvážila, zda cíle výzkumu nelze dosáhnout za použití odběru vzorků, který nevyžaduje usmrcení; iii) dospěla k závěru, že toto není proveditelné; a iv) prokázala, že navrhované rozměry vzorků striktně odpovídají potřebám výzkumu a nejsou větší než přiměřené vědeckému cíli.

Žádný ze tří států vázaných rozsudkem o lovu velryb v Antarktidě (Austrálie, Japonsko, Nový Zéland) nikdy nepožádal o revizi nebo výklad nálezů soudního dvora, pokud jde o pravomoc IWC. Jejich mlčení představuje tichý souhlas s tím, že IWC může legitimně projednávat a regulovat lov velryb na základě zvláštního povolení. EU by proto měla nadále prosazovat přístupy, jež zaručí, že jakékoli zvláštní povolení bude před vydáním posouzeno vědeckým výborem IWC i samotnou IWC a bude v souladu s jejich doporučeními.

3.1.2. *Ochrana a dobré životní podmínky zvířat*

V roce 2003 byl v rámci úmluvy ustaven výbor pro ochranu, který úzce spolupracuje s vědeckým výborem na řešení řady ohrožení velryb a jejich stanovišť. V roce 2016 byl přijat strategický plán (2016–2026)¹⁴ a pracovní plán¹⁵, v němž jsou určena hlavní ohrožení kytovců (srážky s loděmi, mořský odpad, vedlejší úlovky, antropogenní zvuk, chemické znečištění a změna klimatu) a prioritní opatření (udržitelné pozorování velryb, plány řízení ochrany, chráněná území, sběr údajů a podávání zpráv).

V rámci svého pevného politického závazku k ochraně by Unie měla i nadále podporovat všechny návrhy na chráněná území pro velryby¹⁶. Přijetí těchto návrhů vyžaduje úpravu harmonogramu schválenou tříčtvrtinovou většinou hlasů. K dosažení této většiny budou zapotřebí aktivní přípravná jednání s hlavním táborem zastánců lovu velryb, tj. smluvními stranami, které mají námitky a výhrady, a se širší koalicí států mobilizovaných zastánci lovu

---

dvora 2014, body 229–230, <https://www.icj-cij.org/sites/default/files/case-related/148/148-20140331-JUD-01-00-EN.pdf>.

¹³ <https://archive.iwc.int/pages/download.php?ref=3723&ext=pdf&alternative=2971&noattach=true&k=>.

¹⁴ <https://archive.iwc.int/?r=22234>.

¹⁵ <https://archive.iwc.int/pages/view.php?ref=19861&k=>.

¹⁶ IWC dosud vyhlásila dvě chráněná území – chráněné území Indického oceánu a chráněné území jižních moří – v nichž je komerční lov velryb zakázán. V posledních letech byl IWC opakovaně předkládán návrh dalšího chráněného území v jižním Atlantském oceánu, avšak dosud nezískal potřebnou tříčtvrtinovou většinu hlasů.

velryb, které často hlasují proti takovým úpravám.

Unie by rovněž měla podpořit větší transparentnost návrhů na vyhlášení chráněných území. Ustanovení harmonogramu týkající se chráněných území jsou v současné době uvedena v oddíle III harmonogramu nazvaném „Lov“. Unie by měla vyzvat IWC, aby tato ustanovení zařadila v rámci harmonogramu do samostatného oddílu.

Kromě toho by měly být podpořeny návrhy IWC zaměřené na zlepšení životních podmínek velryb. Činnost v oblasti dobrých životních podmínek zvířat může být kromě jiného zaměřena na zaplétání velryb do rybářských sítí, srážky velryb s loděmi, případy uvážnutí velkého počtu velryb na mělčině, pozorování velryb, hlukové znečištění nebo zlepšení metod usmrcování a utrácení.

IWC se rovněž zabývá otázkami souvisejícími s chorobami kytovců, a zejména pak s chorobami, které mohou být spojeny s lidskými činnostmi nebo které se mohou přenášet mezi zvířaty a lidmi. Takové choroby by mohly představovat riziko pro komunity původních domorodých obyvatel, které provozují lov pro obživu a konzumují produkty z velryb pocházejících z nekomerčního lovu. Unie by měla podpořit debaty o tomto tématu, pokud budou založeny na vědeckých poznatcích a pokud jejich projednávání v rámci IWC bude přínosem pro práci dalších fór.

3.1.3. *Naturální velrybářství původních domorodých obyvatel (ASW)*

Naturální velrybářství původních domorodých obyvatel je zásadní součástí regulačního rámce IWC od jejího založení na základě úmluvy. Na naturální velrybářství původních domorodých obyvatel se nevztahuje moratorium, neboť se nejedná o komerční lov velryb. IWC k naturálnímu lovu přistupovala vždy shovívavěji než ke komerčnímu lovu velryb a umožňovala původním obyvatelům pokračovat v lovu velryb pro kulturní a výživové účely, a to i v obdobích, kdy byl komerční lov velryb omezen nebo zakázán.

Ve snaze o jednodušší, dlouhodobější a méně zatěžující přístup přijala IWC v roce 2018 novou metodiku pro kvóty na naturální velrybářství původních domorodých obyvatel. Rozhodla se stanovit kvóty pro lov na sedmileté období s automatickým obnovováním každých šest let za předpokladu, že budou splněny určité podmínky. Jedná se o tyto podmínky: i) doporučení vědeckého výboru, že navrhované kvóty pro lov nepoškodí populace velryb; ii) potvrzení, že nejsou požadovány žádné změny na základě potřeb; a iii) že příslušná země s naturálním velrybářstvím původních domorodých obyvatel splnila schválený časový plán a požadavky na informace. Pokud budou tyto podmínky splněny, budou kvóty automaticky obnoveny bez nutnosti dalších jednání¹⁷.

Pokud jde o práva původních obyvatel, Unie se již dlouhou dobu zasazuje o respektování lidských práv na celém světě a zavedla celou řadu politik, které se týkají i původních obyvatel¹⁸. Unie se aktivně účastní diskuzí IWC týkajících se naturálního velrybářství původních domorodých obyvatel a prosazuje přístup založený na respektování práv

¹⁷ <https://iwc.int/management-and-conservation/whaling/aboriginal>.

¹⁸ EU podpořila přijetí Deklarace Organizace spojených národů o právech původních obyvatel (rezoluce Valného shromáždění OSN č. 61/295) na Valném shromáždění Organizace spojených národů v roce 2007 a přijetí výsledného dokumentu (rezoluce Valného shromáždění OSN č. 69/2) Světové konference o původním obyvatelstvu, jež se konala v rámci plenárního zasedání OSN na vysoké úrovni v roce 2014. Oba dokumenty zdůrazňují práva původních obyvatel na zdroje, jež tradičně využívají, stejně jako nutnost, aby státy tato práva chránily a spolupracovaly a prováděly konzultace s původními obyvateli. Rada EU přijala dne 15. května 2017 závěry (dok. č. 8814/17, 15. května 2017), v nichž potvrzuje svou podporu práv původního obyvatelstva a uznává, že existuje prostor pro účinnější uplatňování tohoto politického rámce v rámci vícestranné spolupráce, konkrétně lze dále posilovat příležitosti k dialogu a diskuzi na všech úrovních spolupráce v EU.

původních obyvatel na lov velryb, podporuje vylepšení postupu stanovování kvót pro lov v oblasti naturálního velrybářství původních domorodých obyvatel a opatření ke zlepšení zapojení zástupců původních obyvatel do rozhodovacího procesu IWC. Unie rovněž vyjádřila podporu navrhovaným změnám v terminologii IWC, včetně nahrazení pojmu „aborigines“ („původní domorodí obyvatelé“) pojmem „indigenous“ peoples („původní obyvatelé“).

Unie podporuje lidská práva, včetně práv původních obyvatel, ale zároveň uznává, že tato práva nejsou absolutní a mohou podléhat rozumným a odůvodněným omezením, zejména pokud jde o obavy z hlediska udržitelnosti. Unie proto také zdůrazňuje, že veškeré výjimky v oblasti naturálního velrybářství původních domorodých obyvatel musí být jasně odůvodněné, přísně nekomerční a biologicky udržitelné. Poskytování vědeckých informací na podporu kvót pro naturální velrybářství původních domorodých obyvatel je v souladu s povinností IWC zajistit udržitelné velrybářské postupy a řízení populací velryb na celém světě.

V této souvislosti by Unie měla podporovat pokračující provádění rámce stanoveného IWC pro naturální velrybářství původních domorodých obyvatel, včetně mechanismu stanovování kvót na sedm let a automatického obnovování, který byl přijat v roce 2018, pokud jsou splněny dohodnuté podmínky. Unie by měla i nadále podporovat přístup založený na respektování práv, který uznává kulturní a výživové potřeby původních obyvatel, a zároveň zajistit, aby veškeré kvóty pro naturální velrybářství původních domorodých obyvatel zůstaly přísně nekomerční, vědecky odůvodněné a biologicky udržitelné. Unie by rovněž měla nadále podporovat opatření zaměřená na posílení účasti původních obyvatel na práci a rozhodovacích procesech IWC, jakož i používání vhodné terminologie odrážející mezinárodní normy týkající se práv původních obyvatel.

3.2. Soulad s ostatními politikami a iniciativami Unie

Navrhovaný postoj je vnějším rozšířením vnitřního *acquis* Unie v oblasti životního prostředí týkajícího se kytovců a prostředkem k posílení diplomatické činnosti v oblasti oceánů. Pro zajištění toho, aby mezinárodní správa zůstala v souladu s vysokými standardy Unie v oblasti ochrany kytovců, má zvláštní význam následující demonstrativní seznam regulačních nástrojů:

- podle směrnice o ochraně přírodních stanovišť¹⁹: všichni kytovci patří mezi druhy uvedené v příloze IV a jsou chráněni před úmyslným vyrušováním, odchytem nebo usmrcováním ve vodách EU. Navrhovaný postoj zajišťuje, že tato ochrana nebude v mezinárodních nebo přilehlých vodách narušována,
- tím, že se EU staví proti komerčnímu lovu velryb, dodržuje svůj zákaz obchodování s produkty z kytovců pro komerční účely podle nařízení o obchodu s volně žijícími živočichy a planě rostoucími rostlinami²⁰ a Úmluvy o mezinárodním obchodu ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (CITES), jejíž smluvní stranou jsou Unie a její členské státy,
- práce IWC v oblasti ochrany přírody přispívá k dosažení cílů v oblasti dobrého stavu mořského prostředí, včetně úmrtnosti kytovců, stanovených v rámcové směrnici o strategii pro mořské prostředí²¹ (MSFD),

---

¹⁹ Úř. věst. L 206, 22.7.1992, s. 7.

²⁰ Úř. věst. L 61, 3.3.1997, s. 1.

²¹ Úř. věst. L 164, 25.6.2008, s. 19.

- nařízení o obnově přírody²² stanoví právně závazný cíl obnovit do roku 2030 alespoň 20 % mořských oblastí Unie. Zásadní je, že nařizuje obnovu stanovišť chráněných mořských druhů, včetně kytovců. Postoj EU v IWC přímo podporuje tyto cíle tím, že se zasazuje o odstranění vnějších tlaků (jako je hluk a komerční lov), které by jinak bránily obnově těchto obnovených stanovišť,
- Unie uznává klíčovou roli kytovců v koloběhu živin („velrybí pumpa“) a v ukládání uhlíku v jejich biomase (modrý uhlík). Tím, že postoj Unie chrání tyto živé propady uhlíku před tlakem v podobě lovu velryb a zhoršování životního prostředí, přispívá k cílům Unie v oblasti přirozeného ukládání uhlíku, a tím i k cílům v oblasti klimatické neutrality podle evropského právního rámce pro klima²³.

V této souvislosti stojí dále za zmínku následující iniciativy:

- strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030²⁴ stanoví cíl právně chránit 30 % a přísně chránit 10 % moří v EU. Podpora chráněných území a řízení založené na ekosystémovém přístupu je v souladu s těmito cíli,
- Unie podporuje snahu IWC o zlepšení výstupů v oblasti dobrých životních podmínek u velrybářských operací, mimo jiné prostřednictvím vývoje a používání co nejhumánnějších metod lovu a usmrcování, zkrácení doby do usmrcení a minimalizace bolesti, strachu a utrpení, kterým se lze vyhnout. Tento přístup je v souladu s širším závazkem Unie v oblasti dobrých životních podmínek zvířat a s článkem 13 Smlouvy o fungování EU, který uznává zvířata jako vnímající bytosti. Unie proto podporuje uplatňování nejvyšších proveditelných standardů dobrých životních podmínek v souvislosti s lovem velryb povoleným v rámci IWC,
- přijetím stabilního, víceletého postoje v IWC Unie zajišťuje, že její mezinárodní závazky týkající se kytovců jsou v souladu s holistickým přístupem Evropského paktu pro oceány²⁵ a jsou připraveny k začlenění do připravovaného aktu o oceánech. Postoj Unie v IWC slouží jako strategický most mezi mezinárodní diplomacií týkající se oceánů a řízením založeným na ekosystémovém přístupu a zajišťuje, aby ochrana kytovců nebyla považována pouze za lokální ochrannářskou záležitost, ale za zásadní součást globálního zdraví oceánů, odolnosti vůči změně klimatu a správy společného námořního prostoru založené na pravidlech,
- vzhledem k tomu, že Unie a její členské státy jsou smluvními stranami Dohody v rámci Úmluvy Organizace spojených národů o mořském právu o zachovávaní a udržitelném využívání mořské biologické rozmanitosti v oblastech za hranicemi národní jurisdikce (dohoda o BBNJ), je Unie odhodlána podporovat meziodvětvovou spolupráci. Praktickým mechanismem pro provádění rámce BBNJ je prosazování chráněných území pro velryby a zmírňování kumulativních dopadů na kytovce v rámci IWC ze strany Unie. To zajišťuje, že IWC přispívá k celosvětové síti nástrojů péče o vybrané oblasti a ochrany biologické rozmanitosti na volném moři,
- vzhledem k tomu, že Unie a její členské státy jsou rovněž smluvními stranami Úmluvy o ochraně stěhovavých druhů volně žijících živočichů (Bonnská úmluva),

²² Úř. věst. L, 29.7.2024, s. 14, 18.

²³ Úř. věst. L 243, 9.7.2021, s. 3, 5.

²⁴ COM (2020) 380 final ze dne 20. května 2020, s. 4.

²⁵ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Evropské radě, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů, Evropský pakt pro oceány, COM(2025) 281 final.

přikládá Unie zvláštní význam ochraně stěhovavých kytovců v celém jejich areálu. IWC hraje klíčovou roli při prosazování cílů Bonnské úmluvy tím, že podporuje koordinovanou mezinárodní činnost zaměřenou na řešení hrozeb pro kytovce, včetně degradace stanovišť, kumulativních dopadů lidských činností a dalších tlaků ovlivňujících stěhovavé druhy napříč národními jurisdikcemi a oblastmi za hranicemi národní jurisdikce,

- navrhovaný postoj může rovněž přispět k plnění závazků Unie podle celosvětového rámce pro biologickou rozmanitost z Kchun-mingu a Montrealu. Podporou programu zaměřeného na ochranu Unie usiluje o splnění cíle 3 (cíl „30×30“) prostřednictvím vymezení a účinné správy chráněných území pro velryby a cíle 4, který vyžaduje naléhavá opatření v oblasti řízení, aby se zastavilo vymírání ohrožených druhů způsobené člověkem a podpořila se jejich obnova. Vzhledem k tomu, že Unie i členské státy jsou smluvními stranami Úmluvy o biologické rozmanitosti, zůstává IWC rozhodujícím fórem pro promítnutí těchto globálních cílů do opatření v praxi.

3.3. Výlučná vnější pravomoc

Pravomoc Unie přijmout navrhovaný postoj je podle čl. 3 odst. 2 Smlouvy o fungování EU výlučná. Podle tohoto ustanovení má Unie výlučnou pravomoc uzavírat mezinárodní smlouvy (nebo přijímat akty v rámci orgánu zřízeného takovými smlouvami), pokud tyto akty mohou ovlivnit společná pravidla nebo změnit jejich působnost.

Podle ustálené judikatury Soudního dvora takové riziko ovlivnění existuje v případě, že mezinárodní závazky spadají do oblasti, která je již z velké části upravena předpisy Unie²⁶. To je případ ochrany kytovců, pro kterou Unie vytvořila komplexní a přísný právní rámec, jak je uvedeno v oddíle 3.2 (viz seznam příslušných právních nástrojů).

Vnitřní předpisy Unie představují ucelený systém přísné ochrany, který členským státům nedává prostor pro přijetí odlišných norem. Vzhledem k tomu, že akty IWC, jako jsou změny harmonogramu ICRW, upravují právě ty činnosti (odchyt, usmrcování a obchod), které vnitřní právní předpisy Unie zakazují, spadá každé mezinárodní rozhodnutí o těchto otázkách nutně do oblasti působnosti těchto unijních předpisů, takže podle ustálené judikatury Soudního dvora existuje riziko dotčení ve smyslu čl. 3 odst. 2 Smlouvy o fungování EU²⁷. V této souvislosti, jak již potvrdila ustálená judikatura²⁸, je skutečnost, že mezi akty IWC a právem Unie neexistuje žádný rozpor, irelevantní.

Protože předmět zamýšlených aktů spadá do oblasti, na kterou se z velké části vztahují společná pravidla Unie, je k přijímání takových závazků oprávněna pouze Unie, což brání členským státům jednat samostatně způsobem, který by mohl změnit rozsah nebo integritu ochranného režimu Unie.

3.4. Nezbytnost a vhodnost postoje Unie

Vzhledem k tomu, že zamýšlené akty spadají do výlučné pravomoci Unie podle čl. 3 odst. 2 Smlouvy o fungování EU, je nezbytné stanovit postoj Unie k těmto otázkám.

Vzhledem k tomu, že velryby a další kytovci jsou vysoce stěhovavé druhy, představuje jejich

---

²⁶ Viz například posudek 3/15 (*Marrákešská smlouva o usnadnění přístupu k publikovaným dílům nevidomým a zrakově postiženým osobám či osobám s jinými poruchami čtení*), [EU:C:2017:114](#), bod 105.

²⁷ Posudek 1/13 (*Haagská úmluva z roku 1980*) ze dne 14. října 2014, [ECLI:EU:C:2014:2303](#), bod 71 a citovaná judikatura.

²⁸ Viz například posudek 3/15 (*Marrákešská smlouva o usnadnění přístupu k publikovaným dílům nevidomým a zrakově postiženým osobám či osobám s jinými poruchami čtení*), [EU:C:2017:114](#), bod 113.

ochrana ze své podstaty přeshraniční výzvu, kterou nemohou členské státy zvládat samostatně.

Vzhledem k tomu, že Unie má v IWC pouze status pozorovatele, je její vliv maximální pouze tehdy, když 24 členských států, které jsou stranami ICRW, hlasuje jako jeden blok.

Víceletá povaha předchozích rozhodnutí Rady (přijatých dne 13. prosince 2011²⁹, resp. 20. prosince 2017³⁰ na základě návrhů Komise³¹) a stabilní politický přístup, který zajišťovala, umožnily Unii a jejím členským státům, které jsou smluvními stranami ICRW, zapojit se aktivněji do záležitostí IWC, reagovat v krátké době na žádosti vlád zemí mimo EU a důsledně přispívat k výsledkům v oblasti ochrany. Proto, aby se zachovala tato dynamika a předvídatelnost, tento návrh rozhodnutí přijímá stejný přístup pro více zasedání a stanoví koordinovaný postoj Unie pro zasedání IWC v letech 2026, 2028 a 2030.

4. PRÁVNÍ ZÁKLAD

4.1. Procesněprávní základ

IWC je orgán zřízený dohodou, konkrétně ICRW.

Akty, které má IWC přijmout, představují akty s právními účinky, a to z těchto důvodů:

- **změny a doplňky harmonogramu ICRW** budou mít právní účinky pro členské státy, které jsou stranami úmluvy, protože jsou závazné podle mezinárodního práva v souladu s čl. I odst. 1 ICRW, který stanoví, že harmonogram tvoří nedílnou součást úmluvy, ve spojení s čl. V odst. 3 ICRW, který upravuje postup a vstup změn harmonogramu v platnost, pokud proti nim vláda smluvní strany nevznesne námitku,
- **usnesení, doporučení a rozhodnutí IWC** představují akty s právními účinky. Pokud jde o doporučení podle článku VI úmluvy přijatá ve formě usnesení, Mezinárodní soudní dvůr ve svém rozsudku ze dne 31. března 2014, „Whaling in the Antarctic“ (Australia v. Japan; New Zealand intervening) (Lov velryb v Antarktidě (Austrálie v. Japonsko; za přítomnosti Nového Zélandu)) konstatoval, že – přestože tato usnesení nejsou závazná – „pokud jsou přijata konsensem nebo jednomyslným hlasováním, mohou mít význam pro výklad úmluvy nebo jejího harmonogramu“ (bod 46). Právně nezávazný akt mezinárodního orgánu, který zakládá následnou dohodu stran o výkladu právně závazných pravidel v mezinárodní dohodě, představuje akt s právními účinky ve smyslu čl. 218 odst. 9 Smlouvy o fungování EU. Na základě čl. J odst. 3 jednacího řádu IWC se usnesení přijímají konsensem. Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem mohou usnesení přijatá na zasedáních IWC, na něž se vztahuje toto rozhodnutí, představovat akty s právními účinky. Pokud jde o rozhodnutí, z článku E jednacího řádu IWC vyplývá, že tento pojem se vztahuje na smíšený soubor aktů, včetně aktů uvedených v článku J jednacího řádu, který se týká změn harmonogramů ICRW, doporučení podle článku VI a rezolucí a „jiných rozhodnutí“. Z toho vyplývá, že rozhodnutí IWC jsou zčásti právně závazná a zčásti se na ně vztahuje výše uvedené odůvodnění usnesení. Vzhledem k tomu mohou

²⁹ Rozhodnutí Rady ze dne 13. prosince 2011 (ST 17641 2011 COR 1), kterým se stanoví postoj, který má být jménem Evropské unie zaujat k navrhovaným změnám Mezinárodní úmluvy o regulaci velrybářství a jejího harmonogramu.

³⁰ Rozhodnutí Rady ze dne 12. prosince 2017 (ST 14970 2017 INIT) o postoji, který má být k záležitostem spadajícím do její pravomoci zaujat jménem Evropské unie na příštích třech zasedáních Mezinárodní velrybářské komise včetně souvisejících jednání mezi těmito zasedáními.

³¹ COM(2011) 495 final a COM(2017) 463 final.

rozhodnutí přijatá na zasedáních IWC, na něž se vztahuje toto rozhodnutí, představovat akty s právními účinky.

Zamýšlené akty nedoplňují ani nepozměňují institucionální rámec dohody.

Procesněprávním základem navrhovaného rozhodnutí je tudíž čl. 218 odst. 9 Smlouvy o fungování EU.

4.2. Hmotněprávní základ

V kontextu IWC se hlavní cíl a obsah zamýšlených aktů týká ochrany životního prostředí, zejména i) zajištění účinného mezinárodního regulačního rámce pro ochranu a řízení populací velryb; ii) zaručení podstatného zlepšení stavu ochrany u velryb a ostatních kytovců; a iii) zavedení kontroly IWC nad veškerými velrybářskými činnostmi členů IWC. Hmotněprávním základem návrhu rozhodnutí je tudíž čl. 192 odst. 1 Smlouvy o fungování EU.

Tímto návrhem hmotněprávního základu není dotčena výlučná pravomoc EU v oblasti zachování biologických mořských zdrojů podle ustanovení čl. 3 odst. 1 písm. d) ve spojení s články 38, 43 a přílohou I Smlouvy, a tedy všech biologických mořských zdrojů v rámci společné rybářské politiky³². Nesmí tím vzniknout precedens pro jakákoli budoucí jednání o ochraně a řízení populací biologických mořských zdrojů v rámci společné rybářské politiky.

4.3. Závěr

Právním základem navrhovaného rozhodnutí by měl být čl. 192 odst. 1 Smlouvy o fungování EU ve spojení s čl. 218 odst. 9 Smlouvy o fungování EU.

5. ZVEŘEJNĚNÍ ZAMÝŠLENÉHO AKTU

Vzhledem k tomu, že akty IWC mohou zahrnovat změny harmonogramu úmluvy, které jsou podle mezinárodního práva závazné, je vhodné je po jejich přijetí zveřejnit v *Úředním věstníku Evropské unie*.

---

³² Úř. věst. L 354, 28.12.2013, s. 22.

Návrh

ROZHODNUTÍ RADY

o postoji, který má být zaujat jménem Evropské unie k záležitostem spadajícím do její pravomoci na příštích třech zasedáních Mezinárodní velrybářské komise včetně souvisejících jednání mezi těmito zasedáními

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 192 odst. 1 ve spojení s čl. 218 odst. 9 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Mezinárodní úmluva o regulaci velrybářství (ICRW) (dále jen „úmluva“) vstoupila v platnost dne 10. prosince 1948.
- (2) Podle čl. III odst. 2 a článku V ICRW může Mezinárodní velrybářská komise (IWC) přijímat rozhodnutí, včetně změn harmonogramu ICRW. Článek VI ICRW umožňuje IWC přijímat doporučení. Články E a J jednacího řádu IWC pak upřesňují, že IWC může také přijímat usnesení a jiná rozhodnutí.
- (3) Očekává se, že IWC na svém 70., 71. a 72. zasedání v letech 2026, 2028 a 2030, jakož i na všech souvisejících jednáních mezi zasedáními, posoudí a případně přijme změny harmonogramu ICRW a různá usnesení, doporučení a rozhodnutí. Tyto akty se mohou týkat regulace komerčního lovu velryb, lovu velryb pro vědecké účely a naturálního velrybářství původních domorodých obyvatel, zřizování a správy chráněných území pro velryby a přijímání opatření týkajících se ochrany a dobrých životních podmínek kytovců.
- (4) Zamýšlené akty IWC budou mít v případě přijetí právní účinky pro členské státy, které jsou stranami ICRW.
- (5) Unie zavedla komplexní vnitřní právní rámec pro ochranu všech druhů kytovců. Postoj Unie v rámci IWC by se měl řídit cílem zajistit vysokou úroveň ochrany kytovců v souladu s vnitřním *acquis* Unie v oblasti životního prostředí a jejími mezinárodními závazky. Tento postoj by měl odrážet strategické priority Evropského paktu pro oceány a uznávat zásadní úlohu zdravých populací kytovců při přirozeném ukládání uhlíku a zároveň podporovat nejvyšší standardy dobrých životních podmínek zvířat v souladu s uznáním zvířat jako vnímajících bytostí podle článku 13 Smlouvy o fungování EU. Je proto v zájmu Unie prosazovat rovnocennou ochranu na celém světě, a to i v rámci IWC, aby se zajistil soulad s politikami Unie a zabránilo se narušování standardů Unie.
- (6) Je proto nezbytné stanovit postoj, který má být zaujat jménem Unie v IWC, pokud jde o změny harmonogramu ICRW a zamýšlená usnesení a rozhodnutí IWC týkající se regulace komerčního lovu velryb, lovu velryb pro vědecké účely a naturálního velrybářství původních domorodých obyvatel, zřizování a správy chráněných území pro velryby a přijímání opatření týkajících se ochrany a životních podmínek kytovců.

- (7) Postoj Unie vyjádří členské státy Unie, jež jsou zastoupeny v IWC, jednajíce společně v zájmu Unie,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Postoj, který má být zaujat jménem Unie na 70., 71. a 72. zasedání IWC, včetně souvisejících jednání mezi zasedáními, je uveden v příloze tohoto rozhodnutí.

Článek 2

Postoj uvedený v článku 1 vyjádří členské státy, jež jsou zastoupeny v IWC, jednajíce společně v zájmu Unie.

Článek 3

Drobné technické úpravy postoje uvedeného v příloze lze dohodnout bez dalšího rozhodnutí Rady.

Článek 4

Toto rozhodnutí vstupuje v platnost dnem přijetí.

V Bruselu dne

*Za Radu
předseda/předsedkyně*